Lasīšana

1. uzdevums *(10 punkti).*
Raimonds Pauls ir viens no visu laiku populārākajiem latviešu komponistiem un vienīgais, kurš izpelnījies goda nosaukumu Maestro.
Izlasi Raimonda Paula stāstījumu par savu dzīvi!
Atrodi katram teksta fragmentam atbilstošu virsrakstu un ieraksti tā burtu lodziņā! *(Divi virsraksti ir lieki.)*

	Teksta fragments	Virsraksta burts
0.	*Brīvajā laikā man patīk skatīties filmas. Kad cilvēkiem atklāju, kādām filmām dodu priekšroku, viņi parasti uzskata, ka es nerunāju nopietni. Taču tā nav! Mēs ar mazmeitu esam aizrautīgi Džeimsa Bonda filmu skatītāji.*	*A*
1.	Klavieres sāku spēlēt jau 4 gadu vecumā. Taču tas man bērnībā nesagādāja nekādu baudu, jo man to lika darīt vecāki.	
2.	Kamēr citi puikas pagalmā spēlēja futbolu, es ar skābu ģīmi sēdēju pie klavierēm un dzenāju gammas. Tāds ir visu muzikantu liktenis!	
3.	Manā bērnībā slavena bija rūpnīca VEF un visādas elektroniskas lietas: radio, telefoni. Toreiz visi puikas vēlējās strādāt šajā rūpnīcā. Protams, arī man tas šķita daudz interesantāk par mūziku.	
4.	Esmu mācījies Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā, pēc tam – Mūzikas akadēmijā, ko pabeidzu kā pianists. Par estrādes mūziku sāku interesēties jau skolas laikā. Mani vecāki nebija no bagātajiem, tāpēc agri sāku pelnīt pats. Jau no 13 gadu vecuma spēlēju dažādās ballītēs. Darbs parasti sākās vēlu vakarā un ilga līdz pat rītam. Lai arī cik grūti bija, tomēr šīs nakts stundas pie klavierēm man deva lielu pieredzi.	
5.	Pēc mūzikas skolas pa ceļam uz mājām nereti iegriezos universālveikalā. Tur pārdeva dažādas šokolādes, un es dedzīgi apņēmos: kad izaugšu un man būs daudz naudas, es to visu nopirkšu! Tagad man nauda ir, taču bērnībā iekārotās šokolādes vairs nav. Saldumi gan man garšo joprojām.	
6.	Es neesmu no tiem komponistiem, kuriem iedvesmai nepieciešami īpaši apstākļi. Man galvenais ir iekšējais noskaņojums. Kad atrodos pie klavierēm, es it kā saaugu kopā ar to „kasti" un jūtu, ka, tāpat vien spēlējot klavieru taustiņus, pēkšņi sāk veidoties kāds patīkams meldiņš. Pirksti paši to izvilina no taustiņiem!	
7.	Esmu pārliecināts – būt laimīgam nozīmē sajust sava darba rezultātu! Kad Nacionālajā teātrī spēlēju klavieres pats savā mūziklā „Māsa Kerija" un izrādes laikā dzirdēju zālē atskanam kāda skatītāja šņukstus, jutos aizkustināts. Ja ar savu darbu spēj līdz cilvēkam aiznest sajūtas, manuprāt, tas ir fantastiski!	
8.	Man patīk sadarboties ar ļoti jauniem cilvēkiem. Kad uz skatuves man blakus nostājas 13 gadus veca meitene un izpilda dziesmu, ko esmu komponējis 60. vai 70. gados, tas patiesi ir īpaši interesanti. Mūsdienu jauniešu domāšana ievērojami atšķiras no tā laika dzīves uztveres, tomēr viņi palīdz padarīt pagātni aktuālu un atkal interesantu.	
9.	Katram, kurš grib kļūt par slavenu dziedātāju, ieteiktu noskatīt vienu elku un uzstādīt sev dzīves mērķi – kļūt par tādu zvaigzni! Atcerieties, ka bez darba un disciplīnas savu mērķi nav iespējams īstenot! Gandrīz visi pasaules lielākie dižgari ir nākuši no vienkāršām ģimenēm. Viņi nav mācījušies dārgās skolās, taču viņi zina, ko nozīmē – no nekā kļūt par kaut ko.	
10.	Ir lieliski vērot vasaras debesis, kad tajās parādās varavīksne. Taču Zviedrijā aiz polārā loka esmu redzējis vēl unikālāku dabas parādību – ziemeļblāzmu. Tāds maziņš stāvēju zem šīs dabas vīzijas, un man bija sajūta, ka pienācis pasaules gals.	

(Pēc preses materiāliem

LIVEWORKSHEETS

A Veco filmu fani

B Dabas maģija

C Gammas bumbas vietā

D Paaudžu tilts

E Tehnikas vilinājums

F Burvju rokas

G Pret savu gribu

H Panākumu pamatā – gribasspēks

I Mākslas spēks

J Darba rūdījums

K Nevar strādāt, kur pagadās

L Saldais sapnis

M Dzīves aicinājums – sports

2. uzdevums.

Izlasi tekstu!

Vai jums patīk realitātes šovs?

Realitātes šovi mūsdienās vērojami gandrīz visos televīzijas kanālos un ir ļoti populāri, īpaši jauniešu vidū. Tai pašā laikā ir daudz cilvēku, kas izsakās par šiem šoviem nicīgi, ar izsmieklu un apgalvo, ka nekad tos neskatās. Tomēr, lai cik paradoksāli tas arī nebūtu, – zina, kas šovos notiek...

Savulaik populārā realitātes šova „Talantu fabrika" producente Baiba Ripa ir novērojusi, ka visās valstīs ir tādas cilvēku grupas, kas cenšas savu gudrību un inteliģenci demonstrēt, pasludinot attieksmi pret realitātes šoviem, – un šī attieksme ir krasi noliedzoša. Latvija ir neliela valsts, tāpēc šī negatīvi noskaņotā daļa šķiet diezgan liela. Baiba uzskata, ka viedokli par kādu parādību var izveidot tikai tad, ja cilvēks ar to ir pamatīgi iepazinies.

Baiba ir pārliecināta: „Cilvēki ir dažādi, un mēs nedrīkstam no savas dzīves izslēgt tos, kuri mums šķiet pārāk maz lasījuši vai domājuši. Nedrīkst citus cilvēkus uzskatīt par nevērtīgākiem vai nederīgiem tikai tāpēc, ka viņi domā citādi, interesējas par citām lietām. Manā uztverē visbūtiskākais šajā gadsimtā ir komunikācijas spēja – tā izglābs jebkurā situācijā. Jo vairāk mēs noslāņojamies dažādās grupās – te mēs, te jūs; mēs neskatāmies, jūs skatāties –, jo vairāk zaudējam. Kontaktēties ir jāmācās.

Turklāt realitātes šovs ir loģisks televīzijas attīstības produkts – parādoties jaunām tehniskām iespējām, rodas atbilstošas raidījumu formas. Publika grib redzēt cilvēku tādu, kāds viņš ir, nevis aktiera atveidojumā. Mēs varam mainīties, kļūt labāki tikai tad, ja skaidri zinām, kādi esam, un saprotam cits citu.

Cilvēkam ļoti svarīgs ir pašnovērtējums. Ja citi pievērš uzmanību, uzslavē, tad es *sapurinos*, iztaisnoju muguru un jūtos labāk – es taču arī kaut ko varu, esmu kaut kā vērts! Mēs pārāk maz sakām labus vārdus cits citam, bet celt pašapziņu ir ļoti svarīgi. Ir jātiek vaļā no tās sajūtas – ko tad es, es jau nekas neesmu... Ja cilvēkam nav pašapziņas, ja viņš pats sevi nenovērtē, tad vispār neko savā dzīvē nevar izdarīt! Tāpat, manuprāt, ir ar realitātes šoviem – nezin kāpēc visi tikai cenšas *atrast lācītim vēderā vecas zāģu skaidas*, kaut ko negatīvu, nevis tās labās lietas, kas tur tomēr arī ir. Kritika, protams, ir vajadzīga, un tās nekad nav par daudz, bet – argumentēta kritika, nevis lamāšanās par to, ka tas viss ir muļķības un nekam neder, jo man nepatīk."

LIVEWORKSHEETS

Viena no raksturīgākajām mūsu laika iezīmēm ir īslaicīga popularitāte, un realitātes šovi to ļoti veicina. Baiba Ripa uzskata, ka tas ir neizbēgami: „Ja skatāmies uz zvaigznītēm, kas ātri uzlec un tikpat ātri noriet, – tā jau notiek arī politikā un citās dzīves jomās! Mēs esam maza tauta, un pazīstami ir tie, kuri biežāk redzami TV ekrānos. Manuprāt, cilvēkiem vajadzētu apzināties, ka zvaigznes lomu ir jāprot pildīt, ar to vien nepietiek, ja mediji uz brīdi izvirza kādu priekšplānā. Pašam ir jāapzinās, ko no šīs popularitātes var gūt, lai sasniegtu savus mērķus."

Baiba Ripa domā, ka nav tādu kritēriju, pēc kuriem varētu pateikt, kad popularitāte ir iegūta pelnīti, tas ir, ieguldot patiešām lielu darbu, un kad nāk it kā nepelnīti – tikai tāpēc, ka palaimējies piedzimt ar krāšņiem matiem, skaistām acīm vai garām kājām. „Kāpēc uzrakstīt grāmatu skaitās izcils darbs, bet „izaudzēt garas kājas" – ne? Citās valstīs par to sen vairs nediskutē, tur konkurences cīņa ir pašsaprotama, un cilvēki dara visu, lai izceltos uz miljonu fona. Nav jēgas spriest, vai tas ir labi vai slikti, – cilvēkam pašam jāizlemj, vai viņš vēlas kļūt populārs un ko tas dos viņa personības attīstībai."

***2. uzdevums** (10 punkti).*
Atzīmē ar X, vai apgalvojums ir pareizs, nepareizs vai šādas informācijas tekstā nav!

	Apgalvojums	Pareizi	Nepareizi	Nav minēts
0.	*Baiba Ripa ir realitātes šova producente.*	X		
1.	Producente uzskata, ka cilvēki vienmēr var paust savu viedokli par jebkuru jautājumu.			
2.	Mūsdienās ļoti svarīga ir prasme saprasties ar atšķirīgiem cilvēkiem.			
3.	Realitātes šovi dod iespēju cilvēkiem objektīvi paraudzīties uz sevi un kļūt labākiem.			
4.	Realitātes šovus vajadzētu ļaut skatīties tikai jauniešiem, kas vecāki par sešpadsmit gadiem.			
5.	Lai cilvēks dzīvē kaut ko sasniegtu, viņā ir jābūt pietiekami lielai pārliecībai par savām spējām.			
6.	Izteiciens *atrast lācītim vēderā vecas zāģu skaidas* nozīmē vispusīgi analizēt situāciju.			
7.	Jebkurš cilvēks, kas piedalījies kādā realitātes šovā, bez piepūles un ātri var īstenot savus mērķus.			
8.	Popularitāti var iegūt tikai cilvēki, kuri ir ļoti izskatīgi.			
9.	Nelielu tautu pārstāvji nekad nekļūs populāri Eiropā vai pasaulē.			
10.	Cilvēkiem ir atšķirīga attieksme pret realitātes šoviem.			

LIVEWORKSHEETS

3. uzdevums.

Izlasi tekstu!

Tēva dotā mācība

Mūsu ģimene nodarbojās ar koka mēbeļu, rotaļlietu un virtuves piederumu ražošanu un tirgošanu, tāpēc mēs, bērni, pie biznesa nonācām dabiskā ceļā, jo bieži vien pēcpusdienās un vasaras brīvlaikā strādājām mūsu veikalā „Tīne", kas atradās mazpilsētas centrā. Darba gaitas mēs uzsākām ar palīgdarbiem, proti, telpu uzkopšanu, preču izsaiņošanu un izkārtošanu plauktos, tikai tad mums tika atļauts apkalpot klientus. Cītīgi strādājot un vērojot, mēs atskārtām, ka darbs kopumā ir kas vairāk nekā bizness vai izdzīvošanas līdzeklis.

Īpaši spilgti man atmiņā palicis kāds gadījums. Tas notika neilgi pirms Ziemassvētkiem. Es mācījos astotajā klasē un pa vakariem veikalā kārtoju rotaļlietu plauktus. Ienāca kāds piecus vai sešus gadus vecs zēns. Viņam mugurā bija brūns noskrandis mētelis ar nosmulētām piedurknēm. Viņa mati bija izspūruši kā svaigi sasieta bērzu slota. Kurpes bija nonēsātas, un vienas kurpes aukla bija pārtrūkusi. Mazais zēns man likās nabadzīgs – tik nabadzīgs, ka diez vai varētu atļauties kaut ko nopirkt. Viņš aplūkoja rotaļlietu nodaļu, pacilāja šo un to, bet tad atkal nolika mantas atpakaļ vietā.

Pa kāpnēm lejup nokāpa mans tēvs un piegāja pie zēna. Tēva draudzīgās acis smaidīja, kad viņš vaicāja zēnam, vai varot viņam kaut kā palīdzēt. Zēns teica, ka meklējot Ziemassvētku dāvanu savam brālim. Uz mani atstāja iespaidu tas, ka tētis izturējās pret zēnu ar tādu pašu cieņu, kādu būtu izrādījis jebkuram pieaugušajam. Tētis viņam teica, lai nesteidzoties un pamatīgi visu aplūkojot. Zēns tā arī darīja.

Pēc kādām divdesmit minūtēm mazais puika uzmanīgi kā trauslu ziedu satvēra lidmašīnas modeli, piegāja klāt manam tētim un jautāja:

– Sakiet, cik tas maksā?

– Un cik tad tev ir? – atjautāja tētis.

Mazais zēns izstiepa roku un atvēra plaukstu. Viņa rokā no sažņaugtās naudas bija izveidojušās mitras netīru sviedru līnijas. Plaukstā viņam bija divas desmit santīmu monētas, viena piecu un viena divu santīmu monēta – kopā 27 santīmi. Viņa izvēlētā lidmašīnas modeļa cena bija 3 lati un 98 santīmi.

– Te būs pietiekami, – teica tētis, noslēgdams darījumu.

Saiņodama dāvanu, es klusi jautāju viņam:

– Tēt, kāpēc tu atdod zēnam lidmašīnas modeli gandrīz par velti?

– Tu nodrošini savu dzīvi ar to, ko tu saņem, taču dzīvo ar to, ko tu dod.

Tēva atbilde vēl tagad skan man ausīs. Kad mazais zēns devās ārā pa veikala durvīm, es vairs neredzēju ne netīro, novalkāto mēteli, ne izspūrušos matus, ne pārtrūkušo kurpes auklu. Es redzēju vienīgi starojošu bērnu ar dārgumu rokās.

Atrodi tekstā sinonīmus dotajiem vārdiem! Ieraksti tos tabulā!

0.	*novalkātas*	*nonēsātas*
1.	netīrām	
2.	apskatīja	
3.	vaicāja	

LIVEWORKSHEETS

Tukšajā vietā ieraksti stāsta varoņus raksturojošus vārdus!

4. Zēns bija _____, par ko liecināja tas, ka viņam bija novalkātas drēbes.

5. Tēvs bija _____, jo atdeva lidmašīnas modeli zēnam gandrīz par velti.

6. Stāsta autore bija _____, jo pamanīja pat sīkas detaļas zēna apģērbā.

Izraksti no teksta tēlainās izteiksmes līdzekļus, kas raksturo zēnu!

7.	Salīdzinājums	
8.	Epitets ar apzīmējamo vārdu	
9.	Epitets ar apzīmējamo vārdu	

10. Paskaidro, kā tu saproti tēva vārdus: „Tu nodrošini savu dzīvi ar to, ko tu saņem, taču tu dzīvo ar to, ko tu dod."
Teksta garums līdz 15 vārdiem.

Tas nozīmē, ka _____

_____

LIVEWORKSHEETS